

Цетиње. 22. априла,

Као звоно, које, по Шилеру, живе призива а мртве испраћа, тако је и грмљавина топова у Цариграду на једној страни изишла у дочек новоме Султану Мехмеду V., а на другој је испраћала збаченога Султана Абдула Хамида, кога су одводили у Солун, у сужањство.

Ништа није промјенљивије судбине, као слава овога свијета. Што блиста именом, положајем, снагом и умом, то сасређује погледе на себе и од тога часа је под контролом свега народа. Ако је сасредно силу и власт у себи, постаје нека врста провиђања за све који од њега зависе, или који су му потчињени. Ако га се боје, неволе га; ако ли га воле, љубав је људљива. Непомијешане среће за њега нигдје нема. Макијавели је казао: боље да га се боје, но да га воле, јер је страх сталнији од љубави. Али се овда испиле ласкавци — њих је Макијавели превидјео — који показују љубав, а немају је; који изгравају вјерност, а невјерни су; који пузе, а не боје га се. Код тих правило његово не вриједи. Ласкавци су свуда били најопаснији људи. Као змија птичарка, која омађија или опије птичице те јој саме падају у чељуст, тако ласкавци опијају своје идоле. Нема тога Хашиша, који би дао тако дуг сан и тако лијепе снове као ласкавости. Нема тога бенцелука, који ће тако опити човјека као ласка. Господари мисле да заповиједају, у ствари ропски слушају своје ласкавце, који су их освојили. Јер они, господари, свијетле пред народом; бљеште именом, положајем, умом и влашћу; о њих се бију таласи народни као узбуркано море о кулу светиљу; о њихово благовољење се отирају свиколици. Карактери не ласкају, али су за то наклонени роптању; страшилници пузе, али за то и остављају господара у опасности; шпекуланти се умиљавају и ласкају, али су невјерни и у првој згоди мрзе. Ко ће сред ове вјетрометине да буде толико мудар, да освоји сталну љубав свих, који су у њега очи упрли? Ко ће да зида градове на страху једином? Ко да прозре у душу свих који се око њега ломе, тражећи власти, сласти, сјаја и господства?

Султан Абдул Хамид то није умно. Господарио је царством, али њиме су господарили ласкавци. „Мноме, рекао је (ако се не варамо) Теми-стокло, влада моја жена, њоме наш синчић, а ја над народом“. Прави господари у Цариграду били су они, који су Абдула Хамида држали под својим упливом. Он је само по имену био слободан. У ствари је био њихов роб. Збачен, он данас само мијења сужањство. Пређе су му господарили удворнице, данас — царевина и нов

живот у њој. У неку руку може се узети да се тек сад ослободио ропства. Нема сумње да ће од сад и сам другим очима гледати на живот и на прошлост. Много што шта постаће му тек сад јасно. У вртлогу, у коме су га стално држали док је био на пријестолу Калифа, није могао да умотри ни једну сталну тачку по којој би се оријентисао. Сад тога вртлога није. Бар не у пређашњој мјери.

На гроб његове владавине навалена је плоча и — нека да пређемо мирно поред њега. Наше није да преврћемо по њему и да узнемирујемо што је вријеме и његов дух законало. Ако је потребно има доста ближних који ће то чинити. Ако је да кане која суза на хумку, има их доста у Цариграду и ван њега, који ће се сити наплакати. Ми се окрећемо животу, будућности, и примамо с посматрачком непарталачком непарталачкошћу што је живот собом допио. Спокојни смо што се размирица свршила, бар за сад, без већих потреса, који би и наша брда заљуљала. Наши су интереси с турским истовјетни, и за то отоманској империји желимо мира и срећености. Балканско Полуострво је у опасности, за то нам треба прибраности и пријатељског слагања. Очување овога полуострва од турске најезде задаћа је свих нас, који овамо живимо. То је једно и највећа задаћа, за то сви остали посебни интереси морају да се потчине овоме највишем интересу.

Питање је само да ли ће се Турска моћи сад стално умирити? Желили бисмо да то буде, али наше жеље у завитланим догађајима не пресуђују. Зависиле многе од људи новог режима какву ће физиономију нов живот узети на себе. Нијесмо позвани да њихоме дајемо савјете, али сматрамо осјећати љубави према новом поретку и смијемо стрипити, да се небо над Балканом и опет не замути. Црножути гаврани, што јуначима, палима на бојишту, очи кљују, још једнако се витлају над нашим главама, грачу и чекају згоду, да се и опет устријеме на грабеж. Пазимо, да им ту прилику не дамо.

Аустро-угарска штампа

Штампа аустро-угарске монархије не престаје да игра стару своју улогу. И ако јој је лако погодити шта је карактерно, шта неваљало, она се упорно чини тога невјешта и стално сплеткари против слободних српских земаља. Сад би да представи, како нама није стало до мира и срећености у отоманској империји, и како су наше изјаве у томе погледу сумњиве природе. Напротив, представља, како јој је Аустро-Угарска искрена и како ништа на овоме свијету ватреније не жели него да се отоманска империја препороди, да Младотурци стално задрже власт у рукама

и да Турска под њима постане опет силна како је била. Тек што не каже — тако силна, да би опет могла освојити Будимешту и доћи под Беч, да га Руси и опет спасавају.

Турцима наравно остављамо да јој на ријеч вјерују, али што се нас тиче, ту морамо да кажемо, да су то неваљалства, којих је у Европи кадра само аустро-угарска штампа. Ни једна се у лагању и сплеткарењу тако ниско не спушта као ова.

Наше је држање од самога почетка балканске кризе било отворено и одређено. На први видљиви корак Младотурака прошлога лета српска је штампа једнодушно стала уз њих. Од то доба до данас она од њих није одступила ни за корак. Па ни за вријеме кризе младотурског режима. Свагда смо наглашавали и наглашавали, да је Балканско Полуострво у опасности и да стога сви појединачки интереси престају. Ми сви, који на Балканскоме Полуострву живимо, имамо једну цијељ: да спасавамо своју постојбину од аустро-угарске најезде. Она ју је већ начела и спрема терен за даље. Ханибал је на вратима и ми, народи овога полуострва, чинили бисмо безумно ако бисмо се и даље раздирали. То би ишло само на руку новоме завојевачу.

То је јасно и убједљиво за свакога, и то је оно што нас је одређило да станемо уз Младотурке и да од свега срца желимо сусјелној отоманској империји мир и срећеност.

Аустро-Угарској није до наше слоге. Она онда не може да изведе што је разумна. Њој је потребан наш раздор, зато њена штампа стално интригише. Сваки час проналази неке наше смјерове, и сваку нашу добру жељу, изражену у погледу Турске, сумњичи. Гдје јој ни то не прима боју, тутка преко својих емисара у Санџаку Турке и Арнауте на Србе, не би ли изавала покољ и тим увукла Србију и Црну Гору у саучешће. То би за њу била, не може бити мутнија вода за лов. Ко је обратио пажњу, могао је примјетити, да се је у Сарајеву установило цијело једно надлештво за шпијунажу и сплетке у Санџаку. Од некога времена све вијести из те покрајине, које аустро-угарски листови доносе, потичу из сарајевских врела. Доказ, да је ту сад штаб-аустро-угарских пијонера за њено даље продирање у отоманску империју.

Ко је пратио писање аустро-угарске штампе за вријеме пошљедње кризе у Цариграду, могао је и то примјетити, да је у почетку, кад је младотурска ствар рђаво стајала, писала противу њих и њиховог режима. Није било одавно; нека се узму бројеви бечких и пештанских листова од првих дана Хаμιдове контра-револуције и увјериће се. За Абдул Хаμιда нијесу имали ни једне ружне ријечи, а за Младотурке пуно пријекора. Ствар није била коначно ријешена, па су се уздржавали. Да су Младотурци коначно пропали, данас би смо на свима ступцима и из дана у дан читали њихове гријехове и разна анатемисања. Срећа је хтјела да друкчије буде, и та неваљала штам-

па, која једне пријекорне ријечи није имала за Абдул Хамида, сад га назива горим од Нерона, горим од Калигуле, и износи му из дана у дан бескрајне читуље гријехова. О Младотурцима сад ништа друго већ само похвале. О пређашњим грдњама нигдје ни спомена. Шта више сад сумњичи српску штампу и налази да њено држање није искрено. То је оно што се каже: „преко јего.“ За такве подлости способна је само аустро-угарска штампа.

Не отимамо се ми ни о чије благовољење, за то и не улазимо у утакмицу с Аустро-Угарском монархијом. Наше су жеље за миром у турској империји диктат не људљивости, него властитих својих интереса, за то не могу подлећи сумњи. Ма какве се сплетке противу нас плеле, тамо гдје треба знаће, да су то сплетке једнога опасног Мефиста, који, да може, све би нас у капи воде прогутао. Зна се куд Аустро-Угарска намигује, камо смјера и колико би јој раздор међу народима и државама Балканског Полуострва добро дошао. Ми за то сигурни смо да нас црно-жута штампа не може оклеветати. А што смо узели перо да о том ружноме послу њеном ипак проговоримо за то је, да је и опет изнесемо у правој слици. Нека је свијет гледа и нека је се гнуша.

Мисли

Прва је култура увјек природни, елементарни пренос живота у свијет љепоте и мисли. **Кренич**

Срећан је ко може без страха и гриже свјести да спава у породичној постели, у којој су сви његови рођени или помрли. **Ж. М. де Ередиа**

Не посматрај свијет како си научно да га посматраш, већ га посматрај онако како га треба посматрати.

Боље је бити кратковид и мало видјети него тјесногруд и мало примати. **Валси.**

Тешко свакој држави која се ослања на лењивце; још теже оној у којој се налазе људи, који мисле да све добро потиче од њих самих.

Поглед по свијету

Ситуација у Турској

Пошто је Младотурцима испало за руком да сруше реакцију и да покоре побуњенике, завладао је мир, те се сада ради на томе, да се све рђаве пошљеднице побуне отклоне и да се увеле ред и мир. Све вијести о тобожњој противакцији оних, који стоје насупрот Младотурцима, измишљене су, јер се нигдје још није ништа предузело противу Младотурака и ни помена нема о каквом отпору и новој револуцији. Парламент је наставио свој рад, а тако исто и сва државна надлештва и мир влада свуда. Све вијести о акцији принца Бурханедина у Малој Азији о тобожњем скупљању чета, демантују се из Цариграда, одакле се јавља још и то, да је принц Сабахедин пуштен на слободу. За окривљене војнике се вели, да су изјавили да је покрет противу Младотурака покренуо Абдул Хамид и да је војницима у ту сврху давао новац.

Оставка угарске владе

Угарској влади уважена је оставка и сада се ломе копча око састава нове владе. Ситуација је врло тешка и у напријед се не може рећи како ће се свршити. Ова криза од велике је важности. И ми Срби морамо јој посветити нарочиту пажњу. У Угарској живи вели-

ки дио нашег народа. Од ријешања кризе зависиће у многоме и судбина нашег народа у Угарској. Ако угарски политичари буду успјели, да се еманципирају од Беча и да се окрену народностима, које су до сада давили и гонили, биће несумњиве користи како по њих, тако и по народности у Угарској. Вријеме ће показати како ће се из све ситуације изаћи.

Влада Фејерваријева у лексикону

У најновијем Бронхаусовом лексикону описује се рад Фејерваријеве владе врло неповољно и означаје се као апсолутистичка владавина. Барон Фејервари, чим је дошао за то, био је толико ражљубен, да се одмах обратио бечкој влади, да осуети издање овог лексикона, али у томе није задовољен, пошто се бечка влада правдала како нема права да утиче на приватна издања. Кад ту није успио, Фејервари се обратио самом издавачу, тражећи да из лексикона изостави неповољно мишљење о његовој влади, пошто ће он неповољним чињеницама утврдити, да му се криво чини. Како ни ту није успио, Фејервари се сада лично обратио ћесару, да га он заштити. Мађарски и аустријски листови много пишу о овој афери називајући је Фејерваријев лексикон.

Српство

Настрадали Срби. Ових су дана у Славонији настрадали два Србина. Један је Томо Јурац из Г. Ковачице, а други Лазар Мишковић из Пожеге. Први је оптужен, да је говорио како Хрватске нема, него само Србије, те да ће и Славонија бити српска земља као што је и била, не штедећи ни самог ћесара. Други је оптужен што је омаловажавао ћесара и величао руског цара. Томо је осуђен на годину, а Лазар на шест мјесеци тешке тамнице. Њих су денунцирали Хрвати, са којима су у запади.

Краљ у Бањи. Вијест о састанку краља Петра са краљем Фердинандом побија се. Краљ Петар ће, као и сваке године, провести лето у Соко Бањи. Са њиме ће бити и престолонаследник Александар.

Н. Скупштина у Србији. Очекује се ових дана, да се закључе сједнице Н. Скупштине у Србији у овом засједану. На јесен ће се Скупштина бавити прешним законским приједлозима.

Закон о штампи у Србији. Било је говора, да се закон о штампи замијени "интервенционим" којим би се вршила једна контрола над писањем листова, али се од тога за сада одустало, те ће досадањи закон остати и на даље у важности.

Мађарска банка у Босни. Све припреме за увођење мађарске привредне банке у Босни приводе се крају, те се држи да ће се она и у врло кратком времену отворити. То је изазвало буру међу Словенима, те су сви посланици Словени у бечком парламенту огорчени и спремају да се одупру мађарској навали у Босни.

Словенство

Изведени пред суд. Септембарски догађаји у Љубљани нијесу остали без пошљедица. И ако су се Словенци дигли у праведну одбрану противу Нијемаца, њима се сада у Љубљани суди, разумије се без икаквих обзира. Тако су многи до сада осуђени по 6—10 мјесеци само зато што су скидали њемачке натписе!

ПОДЛИСТАК

ЗАКУПНИК

— Запис из ловачког живота —

— Ти знаш да је мој отац био пуковник у кавалерији. Он је имао за посланог овога старца, онда младича, који је био син нашег закупника. По том, кад је мој отац одступио, узео је свога посланог за слугу. Њему је тада већ било четрдесет година. Мени је пак било тридесет.

У то вријеме служавка наше мајке бјеше једна од најбољих дјевојака, какву не можеш често видјети. Била је плава, округла, жива, сухошљава, права служавка, каквих данас већ нема.

Ова је дјевојка била врло мила, дражеана, и ја сам се по кад што плалио с њом. Ништа више: ох! ништа више, кунем ти се! Она је, у осталом, била поштена: а ја сам опет са своје стране поштовао кућу своје мајке, чега данас нема више, јер данашњој младежи ништа није свето.

Али, дође вријеме, кад се слуга мога оца, некадашњи војник, овај стари закупник, кога си сад видио, заљуби до ушију у ову дјевојку, постаде управо луд. Нијесам видио чов-

Угњетавање Чеха. У Аустрији су се сада нарочито окомилни на Чехе, те им власти не даду ни дахнути, него им врше преметачине по становима, позивају на одговоре, стварају им кривице, укључују појединца друштва и силно их гоне. Аустријске власти су устале противу свега што је чешко. Нијесу им миле књиге, списи, друштва, па чак и женске установе само зато што су чешке, те их гоне и немилостиво тлаче. Нарочито љуто страдају они што су оптужени за антимилиитаризам.

Удвојена пруга. Идуће недјеље састаће се на С. Ријечи конференција, која ће вијећати о удвојењу жељезничке пруге С. Ријека—Пешта т. ј. да на тој прузи буде два реда шина како би се саобраћај убрзао.

Осуђени Словаци у Ружнови. Тек сада је изречена пресуда над оним Словацима, што су, уз свога свештеника Андрију Хлинку, устали у одбрану своје народности, језика и обичаја. Ствар је била у овоме: Словачки свештеник у Ружнови сакупио је 80.000 круна за подизање нове цркве. За вријеме зидања цркве Хлинка је био премјештен из Ружнове, јер су га власти као патриоту словачког тонуле. Словаци су, приликом освећења цркве, тражили, да Хлинка изврши освећење, али то власти не дозволише него послаше декана Пазурића. Грађанство се противу тога побуни и да би осуетили такво освећење, затворили цркву и узели од ње кључеве. Пазурић је ипак дошао да освећење изврши, али како га Словаци не хтједоше пустити, власти наредише војсци да пуца, те том приликом падоше 18 Словака. Па и поред тога, суд узе на одговорност Словаке, који бијаху оптужени због буне, те им је сада и пресуда изречена. Највише је осуђена Хлинкова сестра.

Споменик Мицкјевичу. У Паризу се ради на томе, да се подигне споменик прослављеном пољском pjesнику Адаму Мицкјевичу. Споменик ће се овај подићи на јесен на најугледнијем мјесту у Паризу.

ПРИВРЕДА

Аљма. Аљма је једна од најбољих врста лукова — зачина, на опет јој се врло слаба пажња поклања, док међутим, она у пуној мјери заслужује, да се у већој мјери гаји. Јази зато, што је аљма по све корисна биљка и што је сад њено вријеме за времена борабамо пажњу наших пољопривредника са напоменом, да би је требало у већем размјеру да гаје јер ће од ње лијече користити имати.

Аљма је цјеваста биљка као и црни лук, али не расте једноставно као остали лукови (сем влашца) него рађа уједно више јако дугуљастих лукова с којима се и размножава.

Аљма се вади у јуну и онако у бокорима оставља на сунцу или гдје у сувоти на промајном мјесту, да се добро осуши, па се по том одмах још у јулу може садити.

Због тога, што се аљма рано сади, рано и стиже за употребу, јер већ око Младенаца (9 март) даје „зелени“ лук. Ово је једина врста лука за данас код нас, која даје овако рано зелен млад лук за кухинску потрошњу и другу употребу.

Аљма је једини лук који се може годину дана чувати а да не проклија. Сем овога, јела зготовљена аљмом, не кваре

јека тако заљубљена, као што је он био. С прва смо примјетили да све заборавља, да више ни о чем не мисли. Мој му је отац непрестано говорио:

— Шта ти је, Јоване, да најеси болестан?
— Не, не, господине бароне, одговорио би он, ништа ми није, здрав сам потпуно.

Ослабио је сасвим, омршавио је; често би пута разбио по штогод, кад би служио око стола; нарочито чаше и тањире. Мислили су да је—патио од нервозе, раздражености живота; позвали су и љекара, коме се учинило да назире знаке сушења кичмене мождине. Тада мој отац, пун сажалења и то искреног, према својем вјерном слуги, ријешило се бно да га пошаље у болницу на лијечење. Кад су му то рекли, он признаде своју болест и збуњеност.

Уграбио је прилику кад се мој отац бријао, и често плашљиво отпочео је овако:

— Господине бароне!
— Шта је, Јоване?
— Видите, господине, мени не требају никакви лијекови; мени треба нешто друго.
— Ах, па шта, реци.
— Мени ће бити лијек женидба.
Мој отац често пренеражен, на један пут се окрете.

се. Доста је љута, те се мањом количином задовољава потреба, те и ова околноста налаже да је треба садити у већим размјерама.

Размножавање аљме врши се чешњевима, а сваки чешњан даје 3—10 струкова, што зависи од воље произвођачеве, јер ако жели, да му аљма буде јача — крупнија — пунија са 3—4 струка у бокору, онда се при сађењу не сасјеча врх чешња. Ако је земљиште на коме се жели садити аљма јако — снажно, онда се чешњиви при сађењу скраћују с врха и то, ако се желе бокори са 5—6 струкова за 1/2 а ако се хоће бокор од 7—10 струкова, онда се чешњиви скраћују и до половине њихове дужине па и више.

За своје правилно развиће и напредовање захтјева аљма добру, јаку и растреситу земљу. Овчије и козије ђубре јако јој годе, па зато се већином и сади по торинштима.

Земљиште одређено за гајење аљме треба дубоко (30 см.) прекопати, грабљама или чиме другим лијепо га поравнати, па издјелити на леје тако, да свака буде широка по 1:2 мет. затим, уздуж сваке леје наља обиљежиги каналом или чиме другим 5. паралелих линија, па по том обиљеженим правцима предузети сађење, забудајући (као оно бијели лук) по један чешњан у одстојању 25—30 сантиметара један од другог а 4—5 см. дубоко. Садити треба у троуглу, јер је то много боље. По свршеном сађењу леје треба поравнати, како би се затрпала удубљена начиница при сађењу. Много је боље да се гаје мјесто равнања по сађену покрију згореним ђубретом.

Пошто се аљма чува у бокору то је треба приготовити за сађење на овај начин: прво калјачешњеве поодвајати од бокора затим на сваком чешњу скратити жиле скоро до саме брадавице, и напошљетку, треба чешњеве скратити с горњег краја, ако се жели, да аљма избије више струкова у бокору.

Дневне новости

Рођендан Књагиње Милене. Рођендан Њенога Краљ. Вис. Књагиње Милене биће данас прослављен у пријестоници и цијелој земљи. На Цетињу биће у 10^{1/2} час. прије подне свечано благодарење. У име Њеног Краљ. Височанства, која се са Књагињом Зјером налази на Риједи, честитана ће примати у староме Двору Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија.

Свечано је тећи овим редом: Синоћ је врло била окићена заставама, а збојна музика свирала пред Двором и по вароши. На сам дансветковине биће свечано благодарење у 10^{1/2} сати. При изласку из цркве пуцаће 21 топ. По благодарењу Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија примаће у Двору честитања.

У вече ће бити освјетљена варош.

Господар у Ници. Његово Краљ. Височанство Њаз Господар налази се у Ници са Њеним Височанством Књагињом Ксенијом и Његовим Височанством Књазом Пе-

— Шта кажеш? Шта кажеш? а!
— Хоћу да се женим.
— Да се жениш, — да се ожениш, — ти си дакле заљубљен — неваљале један.
— Тако је, господине бароне.

Мој отац отпоео се тако јако и гласно смејати, да га је моја мати чула у споредној соби и довикнула му:

— Шта ти је шта се десило?
Кад је мати ушла у собу, он јој исприча цео догађај. Они су му биле пуне суза од прегјараног смејја, јер му је било неома смејешно, да је објек могао бити толико болестан од љубави.

У мјесто да си и сама смеје, моја мати постаде на једанпут врло њежна, снуждена и рече сасвим озбиљно:

— Ми ћемо те већ постарати, да ту ствар уредимо повуно како треба.

Позваше Лујзу и запиташе је, пристаје ли, да се уда за Јована; она одговори да зна врло добро, колико је Јован воли, да јој је он то сам екао толико пута, али га она није хтјела и да чује. Није хтјела никако да каже, зашто неће да се уда за Јована.

Прође два мјесца: за то вријеме мој отац и моја мати непрестано су тјерали Лујзу, да пође за Јована. Како се она клела, да не

тром. Противно гласовима, који су били кроз неке стране листове разнесени о Господаревоме путу, у стању смо, према обавјештењу, које смо добили са надлежне стране, нагласити, да пут Њ. Кр. В. Господара у иностранство и боравак у Ници има само ту сврху, да се Господар за краће вријеме одмара од тешких послова, којима је био заузет цијеле ове зиме.

У Ници се налазе и Њихова Царска Височанства Велики Књаз Петар и Велика Књагиња Милица са Својом дјецом, а такође и г. пуковник и госпођа Константиновић, те Господар у њиховом кругу поред одмарања добија и задовољство, које даје породични живот.

Крсно име Владалачког Дома. Ђурђев-дан, као крсно име Владалачког Дома, прославиће се на Цетињу свечаним богослужењем у мањастирској цркви.

Имен-дан руске царице. У част имен-дана руске царице Њ. И. В. Александре Феодоровне држаће се на Ђурђев-дан у 11 сати у дворској капели благодарење.

Церемонијал. Приликом прославе рођен-дана Њ. Кр. В. Књагиње Милене канцеларија Министарства Спољних Послова издала је нарочити церемонијал.

Велика народна забава. У част рођен-дана Њ. Кр. В. Књагиње Милене Радничко Друштво приређује вечерас у Зетском Дому велику народну забаву са одличним програмом. Послије концертовања пјевачког хора и тамбурашког збора биће представа „Јазавац пред судом“, а затим велика игранка.

Наш лист. Због данашњег празника, рођен-дана Њ. Кр. В. Књагиње Милене, наш лист излази прије подне.

Добро нам дошли! Као што смо извјештени, поштанско-телеграфски чиновници из Биограда намјеравају да овог љета учине излет до Црне Горе, ради чега су почели да преговарају са својим друговима на Цетињу. Добро нам дошли!

Дигли посаде. Као што јављају, Аустро-Угарска је почела да повлачи своје резерviste из анектираних земаља и да диже посаде са границе.

Киша. Од два три дана почела је падати тиха и топла киша, која је послје доуготрајне суше раного прољећа дошла као права благодет за усјеве и ливаде. Киша је пала по свијема крајевима Црне Горе. Извјештаји о стању усјева, ливада винограда до сада су најбољи.

воли ни једног другог човјека, то није могла изпијети никакве важне разлоге, којима би бранила своју затегнутост и свој непристанак. Отац мој напошљетку савлада њено опирање богатим сребрним поклоном и одмах по вјенчању оставили су Јована као закупника ове земље, на којој смо ми сад. Њах двоје одоше из залка и ја их нијесам видио пуње три године.

На крају треће године дознао сам, да је Лујза умрла од сушнице. Умријеше и мени и отац и мати, и ја не могадох никуда маћи, те се тако са Јованом нијесам видио пуних пет година.

Напошљетку, једне јесени, при крају октобра, паде ми на ум, да дођем и да живим овдје, на овој земљи, коју је Јован брижљиво чувао и за коју ми је рекао, да је пуна двљачи.

Стигнем једног јесенег вечера, при крају октобра, по највећем љубљуку. Изненадило ме је, кад сам видио старог слугу мога оца, како је сав био као овна, ма да му је онда било 45 година.

Позвао сам га да заједно вечерамо и то баш за овај исти сто, за којим сад сједимо. Биша је пљуштала као пз кабла. По двопршту тегла је вода као какав цотона,

Различности

— Прву честитку је нови Султан добио од председника француске републике.
— Руски министар спољних послова, Извољски бави се у Минхену.
— Први број „Гласа Слободе“, гласника социјалних демократа у Босни и Херцеговини, изашао је под уредништвом Рајка Жемве.
— Њесар Фрања очекује се да дође ових дана у Пешти.
— Говори се, да ће састав новог угарског кабинета бити повјерен Кошуту.
— Јављају, да ће Абдул Хамид бити премјештен у Скопље.
— Ушљед оскудице хране у Пагу, у Далмацији, утнуло је 15000 брава.
— Прошле недеље је на С. Ријечи опробана нова аустријска торпедњача.
— Из Хала јављају да је краљица Вилхелмина родила кћер.
— Младечешки посланик Храски напао је бечку владу што је 60 милиона круна — оштећу Турској — узела само из бечких и пештанских новчаних завода, запостављајући остале домаће заводе.

Проналасци

Апарт за установљивање — лажи. Зуриски професор Јунг и неки Петерсон из Њу-Јорка изумјеше апарат, који је узвитао много праха. Њихов се инструмент зове „психометрум“, те поседује својство откривања лажи. Експериментатор положи руку онога, кога проматра, на цинковни пол, а другу на угљен. Ушљед тога одмах се развије електрична струја, стави у дјелатност галванометар те у истом моменту проузрокује дизање или падање пламена на светиљци, који се рефлектира у зрацима провиђено ступњевима, а њихова скала означаје јакост струје, која је тим интенивнија, чим је живахнија узбујаност пацијента. Очима испитивача открива се дакле мала унутрашња драма, што је у глави пацијента проузрокује конфликт лажи и истине.

Руски изум новог телефона. Два руска предузимача, ђак електротехничког завода Р. М. Трехцински и инжењер А. Кузнецов, изумјели су нови телефонски апарат. Недавно су тим апаратом чинене проба на прузи међународног телефона „Петроград-Москва“ и како јавља „Р. Угро“, постигнути су извршни резултати. Нови апарат састоји се у главном из два дијела: телефонског апарата и телефонског преноса гласова. Тај апарат омогућује да се за један и по пута повећа размак међу онима, који воде говоре на телефону, а да се ипак посве јасно чује говор. Други дио апарата, телефонски пренос гласа, омогућује да се разговор може преносити посве јасно на два пута већи размак него ли је доседе био. С помоћу тога апарата моћи ће се по жељезним жицама разговарати на размаку од 900 врста а по мједеним жицама на 1800 врста. Тај ће изум знатно проширити дјелатност међународног телефона.

Нов налаз за добивање радиума. Познатому шведском хемичару д-р Хелсингу испало је на приличан лак начин из рудаче произваћати радиум. Ова рудача налази се у неискрпивој мјестини у шведској провинцији Вастерготланд. Из једне тоне ове рудаче може се добити четири милиграма радиумбромида. Признати ауторитети на пољу хемије, као на примјер Нобеловом наградом одликован свјетски научњак професор Сванте Архениус велике наде полаже у будућност Шведске, као земље радиума. Уз радиум добијаће

се од исте рудаче и уран. Сада стаје је-дан милиграм радиума око 350 круна.

Машина за опредјељење каквоће цигаре. Америка је у истини машинска држава. Изгледа чудновато да једна машина може да опредјели каквоћу дувана за пушење и да да своју оцјену о дувану, па ипак промућурни Американци измислише и такву машину. Они су конструирали такву машину, која већ у велико ради, само не у приватним рукама, но као државна установа у департману пољопривреде, у Вашингтону. Многобројни пољопривредници у Сједињеним Државама производе дуван у огромним количинама. Они су већ одавно изјавили жељу, да се њихов дуван прегледа у каквој државној установи, па да им се затим издаје званично увјерење о каквоћи и вриједности њиховог дувана. И државна власт је учинила по њиховој жељи. Сад пољопривредници доносе у департман партију цигара, израђених од дувана, који су они произвели. Чиновник департмана утвђује цигаре у муштикле испитујуће машине, па их онда припали. Машина усише ваздух и цигарете „пуши“. Чиновник пажљиво мотри како цигаре гору, па биљежи брзину сагоревања, изглед и боју пепела, мирис и у опште све особине цигара, које су од значаја за каквоћу дувана. На тај начин сигурно се утврђују особине добре сорте дувана, те пушачи не купују лош дуван, а и сами произвођачи набављају сјеме од доброг дувана, те се на тај начин само добар дуван и производи у Сједињеним Државама.

Народно здравље

Болничке касе у Немачкој. — Год. 1906. имале су болничке касе у Немачкој 11,689,388 чланова. Случајева болести било је те године 4 1/2 милиона са 87 1/2 милиона дана боловања. Приход болничких касе износио је 293 милиона марака, а издани 264 мил. Издате су: за лекаре 57 милиона, за љекове 36, за болнице и заводе 32, а на болесничке дневнице 104 мил. марака.

Закони који се старају о чистоти хране и пића. — Немачка је пошљедних 20 година издала ове законе, који се односе на храну и пиће: 1. Закон против употребе отворених боја за бојавање хране, пића и посуђа (15. јуна 1887.). — 2. Закон о предметима, који садрже у себи отрова или коситера (25. јуна 1887.). — 3. Закон о промету с маслом, сиром, мачицу и њиховом замјеном (15. јуна 1897.). — 4. Закон о стоци и о прегледу меса (3. јуна 1900.). — 5. Закон о промету с мисом и њиховим пићем (24. маја 1901.). — 6. Закон о слатким материјалима (17. јуна 1902.).

Прашина у жељезничким вагонима. — У једном граму прашице из жељезничких вагона има 5—15 милиона разних клица (бактерија). Међу њима је 28 врста ливних, а неколико таквих, које изазивају промјене и болести у нашем тијелу.

Ко мало пије воде. — Има људи, који су навикли, да мало течности у своје тијело уносе. Не једно на и не пију, и једва ће при јелу узети чашу воде. Разумије се, да тако мало пића не може да накваси овај губитак воде из тијела, који се за 24 сата код човјека јавља. Одрасло човјек изгуби просјечно 3000 гр. (или 3 литра) воде дневно (мокраћом од 1500 грама, дисањем око 800 гр., испарењем и измјетинама опет око 700—800 грама), па ту воду ваља тијелу (пићем и јелом) вратити. Гдје се то не чини, наступују у тијелу појаве, које могу и озбиљније бити. Такве особе мање мојре (по 500—600 гр.), запеву се, а могу — нарочито у старијим годинама — и пијесак или камен у мокраћној бјешници добити.

Позвао сам љекара. Он је прегледао и рече да је апатична. Куповао сам лијекове, и дао сам за њих скоро 300 круна. Али она их није хтјела никакво да узима, баш никако. Она је говорила:

— Некој се мучити, Јоване: мука ти је узалуд.

Сам сам видно да нема снаса. Још ми је било теже, кад бих је затекао да плаче. Није сам знао шта да радим. Куповао сам јој каше, шешире, помаду за лице, за косу, куповао сам јој обоне, претење, макит. Ништа није помогло, све је било узалуд.

Видно сам да ће скоро умријети.

Једнога вечера, при крају новембра, баш кад је падао велики снјег, када се пије могла маћи с мјеста, она ми рече, да идем и да потрајам позн.

Чим је поп дошао, она рече:

— Јоване, хоћу да се исповиједим и то пред тобом. Ти мораш да чујеш моју исповијест. Слушај, Јоване. Никад те нијесам преварила, никад. Ни прије, ни после вјенчања. Свештеник је ту, он ће ти то и потврдити, јер он познаје душу моју. Дакле, слушај, Јоване, што умирем то је због тога, што се нијесам могла утјешити, што нијесам више у замку и што нијесам више у близини

Вјера и школа

Школа, која не даје никакве вриједности религији, слична је породици, у којој је умрла мајка.

Дерфелд

Религија треба да сачињава основу сваког васпитања.

Оберт Пал

Сваколика настава и дисциплина у школи морају бити прожети религиозним духом, јер је он почетак сваке мудрости.

Торцендолф

Свака система, која сматра религиозно васпитање као споредну ствар, шкољива је и опасна.

Гледстон

Без религије школе би више шкодиле, него што би добра учиниле, — шкодиле би, можда, нове врсте варварства.

Кузен

Свако васпитање, које није у духу вјере, понижава човјека и чини га интелегентном животињом.

Фенелон

Вјерске су поуке врло важне и морају се предавати младежи и свима грађанима омиљети. Ко те основе поткопава, ваља га казнити, јер је он рушилац реда и непријатељ људског друштва.

Ж. Ж. Русо

Противан сам сваком васпитању, које не познаје религију и које непријатељски устаје према конфесији. То не би био никакав добитак, не би то био никакав напредак; био би то корак у назад.

Блунчли

Кратке Вијести

Женска разбојничка чета. Русија се сбогатила нечим чега можда нема на широким свијету. Из Петрограда стиже вијест, да је у Лагоди ухаћена разбојничка банда од двадесет глава, не мушких, него женских. Ове жене под водством удове Шамерсин поубијале су најприје своје мужеве, затим су вребале на путнике, и многе, које је несрећа бацила у њихове шаке, убише на најгрознији начин.

Градилиште за четири милиона круна. Палата аустро-угарске банке у Бечу кани се промијенити садашње своје сједиште, те је за нову палату набављено земљиште за четири милиона круна, гдје се налази Анзер касарна.

Осигурао жену на 90.000. У Дармштадту нађена је објешена жена инжењера Шнеда под сумњивим знаковима. Област је даја ухватити њезиног мужа, пошто се насигурно сумња, да ју је он објесио, осигуравши је прије мало времена на 90.000 марака.

Највећи тунел на свијету. До сад се Симпломски тунел, који је дуг 19,7 километара, рачунао као највећи тунел на свијету. Како новине јављају, наумила је руска влада да сагради жељезницу кроз планину Кавказ. Жељезнички пут ће бити дуг 180 врста, а тунел 21 или 22,5 километара.

Пјешачење једног старца. Неки Westop старца од 71. год. кренуо се ових дана пјешке из Њујорка у Сан-Франциско уз урнебесно клицање непрегледане гомиле људи. Тај пут мисли стари да превали за 100 дана!

Писмо, које је 270 година на путу. У Марселу чувају писмо, које је пре 270 година предато, али још није стигло на мјесто опредјељења. Писмо, које није отворено и на којем је очуван печат нисао је

господина Рене, према коме сам осјећала врло велико пријатељство, врло велико пријатељство и ништа више. Кад га нијесам могла више виђати, осјећала сам да ћу умријети. Да сам га виђала, ја бих живила, и то само виђала и ништа више. Хоћу да му то кажеш једног дана допније, кад мене не буде више било. Ти ћеш му то казати. Закупи се, Јоване, овдје пред свештеником. То ће ме утјешити, што ћу знати, да је и он дознао, због чега сам умрла.

Ја сам јој обећао да ћу казати. Одржао сам своју ријеч, као поштен човјек.

Он заћута. Он су му биле упрте право у мене.

Пријатељу драги, не можеш ни да замислиш колико сам се изненадио, чувши ово из уста овог сиротог црва, чију сам жену ја не знајући тако рећи у смрти удавио, и не помишљајући на то.

Ја протечах:

— Мој сироти Јоване, мој сироти Јоване, он додаде: — Ето то је што сам имао да вам кажем. Ништа не можемо учинити ни један ни други. Све је већ било и прошло. Узех га за руку преко стола, и отпочех да плачем.

Он ме зашпта:

Франциски краљ Луј XIII и опремно га 1630. године „Великом, моћном, извршном, великодушном, и непобудимом муслманском цару, султану Амурату, драгом и правом пријатељу, који је богат у врлинама и слави“. Марсељско бродарско друштво узело је на себе, да то писмо достави султану, али по свој прилици писмо није отишло одмах због куге, која је у то вријеме владала у Марселу, и тако је то писмо остало у кући марсељског бродарског друштва, па се тамо чува и данас. Држи се, да у том писму француски краљ Луј XIII, моли турског султана, да му дозволи да француски бродови могу пристати у турска пристаништа и да тамо утоваре жито и донесу у Прованс, гдје је тада владала глад.

Из сигре у смрт. Из Руана, француске варши, јављају о овом несретном случају, који се десио прошле недеље. Једно дијете од девет година љуљало се са више својих другова на једној љуљашци. — Од једном предложи да се играју вјешала. Одмах оде и нађе тању узицу и причврсти је за гвожђе од прозора. Попне се затим на клупу, направи замку и привезе је себи око врата. У том се клупа сруши и дјечко остаде висећи о узици. Остала дјеца, другови његови, гледали су неко вријеме, смешећи се, гдје виси. Но кад су затим примјетили да се њихов друг не миче и не даје од себе никаква знака живота, намјестише поново клупу, попеше се на на њу и тешком мукот пресекоше узицу. Но било је већ касно, друг се њихов непомично сруши на земљу. Дјеца нададоше тада у дреку, а кад дотрчаше на то родитељи, нађоше на земљу тијело свог дјетета непомично и мртво.

Не играј се оружјем! Париски листови јављају за овај догађај: Неки млади чиновник, коме су тек брчићи почели ницаги, добије од једног свог пријатеља револвер на поклон. Радостан је дошао кући и показивао га својој рођеној матери, говорећи како сад више не треба да се боје лопова. У једно је хтио да научи како се револвер пуни и пуца њиме. Како није ни толико познавао оружја, да није ни видео да је револвер пун, шкљоцнуо је орозом, а кугла погоди несретну матер по сред чела, која се на мјесту мртва стрпоштала. Јадник је веома љубио своју мајку, коју је, ето, из незнања убио. Убио је и своју будућност, јер је ухапшен и пред судом ће да одговара.

Изнаенађење. У енглеским листовима има ова занимљива вијест: Нека госпођа сједела је сама у једном оронданом обнибусу и имала је мали завежљај. После је ушао је у исти обнибус и неки елегантно одјевен господин, који је тако рећи истоветан завежљај имао. На једној станици тај господин сиђе, поневши собом завежљај, који је до њега био. Исто тако на другој станици сиђе и госпођа те и она завежљај понесе. Ну како је изненађена била, кад је у завежљају мјесто сапуна, који је за 10 пени купио, видјела један скупочијен драги камен, који је све варнице бацао од свјетлости. Одмах је отишла у полицију. Тамо се оцјенило да тај драги камен вриједи 500 фунти, и да потиче из похаре једног драгуљара. Али, како је тек лопов изненађен био кад је мјесто скупочијеног камена у завежљају нашао — сапун.

Аутомобилска несрећа. Из Катовица стиже ова вијест: Граф Фрањо Батлестрем, син бившега председника царевинскога вијећа, возио се прекјучер у аутомобилу, над којим је шофер изгубио

— Хоћете ли, да јој одемо на гроб.

Кљамух главом да хоћу; нијесам могао више прозборити ни ријечи.

Он се подиже, запали један фењер, и пођосмо по крши, чије кањлице освјетљиваше свјетлост из фењера. Он отвори једне вратнице, и ја спазих крстове од црне ораховине.

Па једипут ми рече: — Ово је њен гроб. Застадосмо пред једном каменом плочом, он намјести фењер тако да се могао прочитати овај натпис:

«Лујзи Хортензијд жени Јована Фрањо Лембријани обрађивача.

Била је часна жена. — Нека јој Бог да рајско насеље.»

Обојица смо клечали у благу: измјеру нас је стајао фењер; киша је падала као и прије, ударајући од бијели мермер, и одбијајући се од њега на све стране. Мислио сам на срце оне која је умрла. — Ох, сирото срце! сирото срце!

Од тада долазам амо сваке године. И не знам зашто кад сам пред овим човјеком осјећам се као кривац; а он, међутим, има увијек израз човјека који прашта.

Les annales: Guy de Maupassant.

мој нас урликао је у кољуншници, баш овако исто као што сад урличу наши пси.

Чим је сужавка отишла да спава, Јован као промућла.

— Господине бароне!
— Шта је Јоване?
— Хтио бих нешто да вам кажем!
— Па, дела реди ми, шта хоћеш.
— Али непријатно ми је.
— Мани се тога, реди ми само.
— Ви се сјећате моје Лујзе, моје жене?
— Како се не бих сјећао.
— Е видите, она ми је паредјела, оставила у аманет једну ствар за вас.
— А шта то?
— Једну, једну — како ћу рећи — исповијест.
— На де, шта је.
— Волно бих, волно бих, кад не бих могао да вам кажем одмах све — али треба, треба — она није умрла од сушнице, она је умрла од туге — то је дуго трајало.

Чим је дошла овамо она је почела да слаби, промијенила се, нијесте је могли познати и то после непуних шест мјесеци. Нагледала је онако исто, као ја прије по што смо се узели: али још много горе, много горе.

власт. Аутомобил је летио свом силом, па је свога власника са сједишта избацио толиком силом, да је овај послје кратког времена у болници умро, а шофер је такође смртносно рањен.

Непрестане буне у француској војсци. У Вилефранше чиниле су се припреме за свечани дочек председника Фалиера. За вријеме тих припрема побунили се двеста момака на ратном броду „Патрије“, наводећи за разлог преоптерећење и поманкана хране. Један официр знао је умирити војнике обећавајући им, да ће се њихове тужбе уважити, што му је и успјело, па су се тада побуњени војници опет прихватили посла.

Осјетљиво дијете. У Бечу догодио се овај жалостан случај: Једанестогодишње дијете Фрања Банер, син железничког кондуктора, баацио се са трећег ката у двористи у самоубилачкој намери зато, јер га је отац укорио. У безнадном стању дијете је пренесен у болницу. — На што се у садање модерно доба спало?

Рад руских револуционара. Неки дан продрла је у јавност вијест, да руски револуционари спремају нападај на председника Фалиера и министра Клемансоа приликом њиховог пута у Ницу.

О томе је јавно писао и Жорес. Сада стиже вијест, да је у Ници затворена руска студенткиња Ментусе и њезин рођак Алипероса, који су били руском револуционарну барону Стакелбергу одтрли да мисле извршити атентат. Ну барон Стакелберг добио је прије двије године препоруком Клеменсевог француско држављанство, па је из захвалности обавјестио Жореса о намјеравом атентату.

Не ници, гдје те не сију. Четири француска поштанска чиновника допутовали су у Брисел са намјером, да говоре на скупуштини белгских поштанских чиновника. Чим су стигли у Брисел опколише их стражари и одведоше у полицију, гдје им је било речено, да белгиска влада не дозвољава, да француски поштански чиновници држе у Бриселу говор о штрајку, за то им се налаже, да се поврате од куда су и дошли. Још исти дан отпутовали су француски чиновници у Париз.

Лажни персиски принц. У Варшави је освануо принц Калимурса, који се изданао за шахова братанића. Као такав дошао је у најотменије и најбогатје варшавске кругове, гдје је неке особе преварно за више од милион рубаља. Тобовски персиски принц јесте провали кавкаски племић Заратели. Превара је откривена, а принц Калимурса-Заратели чаму у тамници.

Књижевност

Авдана Словеница. У лијепо опремљеном издању изашла је „Авдана Словеница“ коју је, уз сарадњу српских књижевника и Авданих пријатеља, уредио Душан Мил. Шијачки, новинар. Кориче књиге илустрирао је познати српски илустратор Бранислав Ђ. Цветковић, чија се слика, по његовом начрту, у овој лијепи књизи налази. Композиција насловног листа потпуно је ујетничка и илустратору може па чак сажити. На челу књиге налази се Авдана лик, вјерно израшен. Дале се ребају прилози и слике: Драгутина Јов. Пашића (пјесма „На гробу Авдани“), Миље Алексић — Грдурице (пјесма „На гробу Авдани“), Милорада Петровића (пјесма „Авдана“), Дим. Глигорића — Соколовића (пјесма „На раставку с Авдој Карабеговићем“), Бор. Ј. Денића (пјесма „Авдана“), Блада Станимирковића (пјесма „Српска пошта“), Авдана М. Милићевића (пјесма „Бела песма“), Војислава Ј. Пашића — Млађег (пјесма „Авдо Карабеговићу“), Јубилија Петровића (пјесма „На мојој сузи на Авдани гробу“), пјесма, Сава Д. Миљалковића (пјесма „На споменицу“), пјесма, Риста Ј. Одавића (пјесма „Над Авдани гробом“), Вел. Рајића (пјесма „Авдој сирт“), Милх. Сраћковића (пјесма „Не боји се вине“), Радошана Тунгуз Петровића — Невеселског (пјесма „Земљау Авдани“), Жарка Азаровића (пјесма „Из твоје Боце“), пјесма „Сви А. Карабеговића“), Ивана Иванића (пјесма „Ерриг си тиоје“), Никола Д. Пашића (пјесма „Упомена из В. Бање“), Борислава Ст. Мивића (пјесма „Последње виђење“), Осман А. Ђикића (пјесма „Авдана“), Војислава М. Росића (пјесма „Стејана Кобашић“), Јулијана М. Душана Шијачког (пјесма „Нам опронтај“), Бор. Б. Мирковића (пјесма „Авдо у споменицу“), Слава Косића (пјесма „Мој Авдо“), Сава М. Радошковића (пјесма „Намјерење“), Дим. Левковића — Полицијца (пјесма „Порушени идеали“), Мартина Дола-Иванића (пјесма „Над отвореним гробом“). Уз то има још прилога мношких других, чије слике нијесу занесене. Књига је велике осмине, има 66 страна, а на крају су илепа преглатишва. Библијска је цијена 1.50. Ову лијепу књигу свакоме годло препоручујемо. Она се може поручити преко уредништва нашега листа, а дошће ће се моћи добити и по књижарима.

ИЗ БИЈЕЛА СВИЈЕТА

Цариград. Према пошљедњем попису, Цариград са предграђима има 1,321.000 становника. Од тога је 500.000 Турака, а остало су Срби, Грци, Јермени, Бугари, Чивути и други неки народи. У Цариграду има 227 великих и 664 мањих џамија, 144 хришћанске цркве и 41 чивутска синагога. У Цариграду је 180.000 кућа, 24.000 дућана, 188 великих школа, 177 вјерских школа, 483 велике трговачке куће, 169 купатила, 46 турских читалница. Паса, који се у чопорима скитају улицама цариградским, има по прилици на 20.000.

Како је бог створио новинаре. Та-лијански књижевник Алдо Шјерићи написао је књигу биографију талијанских новинара у Риму, под насловом: „Il quarto potere a Roma“ (четврта велика сила у Риму.) У оргиналном уводу аутор прича о порijekлу новинара ово: Када је драги бог већ створио човјека, мислио је, да би било добро, да сви људи у зноју свога лица зарађују свакидањи хљеб и да имају занимање. С тога нареди он једног лијепог дана архађелима, да трубама даду знак свима људима, да их свемогући позива на скуп. Кад је свијет послушао наредбу творчеву и скупио се, изађе господ пред скупљену мношину са једном врећом, у којој су била сва занимања и занати и поче их дијелити међу скупљене. Тако један постаде столар, други ковач, један адвокат, други инжењер, и т. д. У својој великој мудрости Господ бјеше занимања сасвим праведно расподјелио. Ко је имао дуг језик постао је адвокат; ко је имао широка леђа постао је војник; ко је био брзоног постао је благајник у банци; ко је био чмавало добио је министарски портфељ и тако редом.

Кад је Господ мислио да је врећа занимање исцрипљена, завири у њу да се увјери, али види, да је још остало неподјелено занимање: учитеља, практиканта и општинских писара. Та три занимања подијели мађу највеће грешнике, и онда устаде са пријестола. У тај мах се зачу испод пријестола неки подсмјешљив глас: „А зар мени никакво занимање?“ Господ бог се нађе у неприлици, јер заиста он бјеше заборавио на једног човјека, који се хотимице сакрио испод пријестола, сигурно због тога да би могао критиковати божанску расподјелу. „Е али ја сам већ сва занимања подијелио. Ено ти врећа у којој су била па се увјери да је празна“. Бог се поче нешто предомисљати, и онда се окрену осталим људима па рече: „Као права дјеца морате се поревентити да и овоме једнику скукамо какво занимање, иначе ко зна до каква може доћи скандала!“ Ђудима би неправдо и они почеше гунђати, али нијесу имали куда, већ унишише по жели божјој, само сваки од њих као човек дао је од себе оно, што је мислио, да је најгоре на њему. Албокат напр. даде му добар дио својих лажа, глумца дио преварања, министар брзоплетости и т. д. Напошљетку учитељ није имао шта друго да му даде, већ порцију од своје сиротиње. Само му је пјесник дао нешто боље: дао своје маште и одушевљење. Може се мислити шта је из те смјесе могло настати! Господ бог ни сам није знао, куд је пристао са таквим човјеком: „А шта ћемо сада с њим?“ запита господ забринуто присутне. Новајлија сасвим подсмјешљиво одговори: „Не брини се за мене, господе, ја ћу гледати да се као новинар кроз свијет пробацим!“

Фереро против американских жена. Социолог и историчар Вилијам Фереро враћао из Америке. Прије него је кренуо из Њу-Јорка, објелоданио је у неким новинама писмо које донекле гласи као оптужба против американских жена. Фереро у писму вели, да док Америка купује по пет дијаманата на сваки драгул, купује у Европи, она још ни из далека нема оно обиље бисера и драгог камена, које се је кроз вјекове накупило у схранштима старих европских обитељи.

Овај непритајени нападај је изазвао читаву буру и Американци хоће, да се освете сличним нападајем на Европљане, Они веле: Ако се американске жене не могу такмичити са Европљанкама у драгоцијеним накитима, то их Американке у велике надмашују у скупнојности својих зимских одјела. И заиста су многе госпође ове године потрошиле читаво имање на бунде. Међу осталима је супруга неког издаватеља новина у Њу-Јорку потрошила за бунду из хермеина заједно са шширем и муфом од исте коже 175.000 франака. Знаде се, да нека друга госпођа у истом граду имаде бунду, која вриједи сто хиљада.

Најмудноватији су, да их тако назовемо, трошкови американских госпођа за рукавице. Нека млада госпођа је наручила ту не давно пар рукавица од најфиније коже туланове, и платила за њих 4000

франака. Сасма су уобичајни међу американским женама шешири, који вриједи од 1200 до 2000 франака. На тушета се продавају пера по 500 и чарапе по 300 франака.

Телеграми

— Бечког Кор. Бироа —
од 20. и 21. априла

Побуне маринских војника

Цариград. Прошле ноћи избачено је неколико метака из пушака из здања министарства морине. Изјутра је ово здање било опкољено војском, а затим ушла је унутра једна група официра. Неколико стотина маринских војника било је стражарно одведено у Стамбол. Увјеравају, да су се поменути војници побунили ушљед тога што су тражили да се отпусте, пошто су свој војни рок одслужили. Према другим вијестима, они су тражили да се рок службе смањи на три године. Није проузрокован никакав инцидент.

Нова влада

Цариград. Настојавање, да се уздржи садањи кабинет слиједи даље.

Султан жели, да остане Тефик паша као велики везир. Влада мишљење, да само енергичан војник као што је велики везир, може управљати унутрашњом критичном ситуацијом.

Предаја маринера

Цариград. У званичном саопштењу шефа генералштаба македонских трупа каже се, да су војници маринског пјешадиског батаљона већ прије три дана спремни да положе оружје и да је, према томе, извршено све што је потребно, и они су транспортовани у министарство војно. Ова операција је са незадовољством примљена у Нароу.

Парламент о суверенитету

Цариград. У парламенту се поставља претрес ревизије устава. Пројектом се иде да се ограниче суверенова права и да се успостави народни суверенитет. Према пројекту ревизије, Султан има да именује само Шенк Ул Ислама и великог везира, који би саставно кабинет, али је тај пројект у парламенту пао ушљед неповјерења посланика.

Превентивна цензура апсолутно је искључена. Права Султанова о протјеравању опасних особа укинута су. Комитети, који иду противу интегритета државног и устава, забрањени су.

Криза у Угарској

Будимпешта. Све се више шире гласови о идућем четрдесетосмашком кабинету с Кошутом на челу. Тврди се, да вође четрдесетосмашких странака настојања Кошутове странке за владом подупиру.

Будимпешта. У независној странци састали су се јуче опет многи заступници.

По мишљењу грофа Апоњија, добар је знак, што ће владар у Будимпешту доћи. Јуст је изјавио, да независна странка мора увести опште једнако изборно право, плурални систем мора се збацити. У уставној странци је владало мирно расположење. Гроф Андраши је изјавио, да има још увијек наде, да ће се криза без даљих опасних појава у најкраћем времену ријешити. У народој странци расправљало се главно о аудијенцији министра Зичиа.

Крунисање Краља Фердинанда

Софија. Крунисање Краља Фердинанда обавиће се током идућег мјесеца у старом бугарском граду Трнову, у којем су се крунисања увијек обављала. Спремају се велике свечаности. Церемонијама ће присуствовати заступници свију великих сила. Након крунисања посјетиће краљ Бугара европске дворове.

Мајска свечаност

Париз. У главном граду, као и у свима осталим индустријалним градовима, стоји војска у приправности, да у случају потребе прими службу код пошта и жељезница. Жељезнице се чувају војском.

Против мађарске банке

Беч. Предлог професора Масарика, који се тиче велеиздајничког процеса још није предан. Ствар је за сада ступила у позадину према великој узбуњаности свих странака, а особито Словена, ради санкције законске основе о угарској пољоделској банци у Босни.

Југословени виде у том заностављање аустријских према мађарским интересима у Босни, као и потпуно изручење домаћег словенског народа мађарском капитализму. Већина осталих Словена и социјални демократи сложено ће подупирати Југословене, тако, да би та банка аустријској влади могла веома неугодна бити.

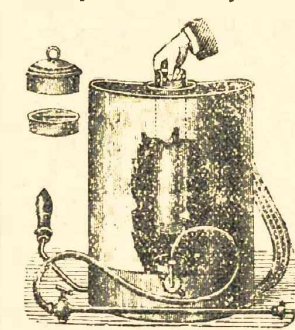
Цар Фрања у Будимпешти

Беч. У уторак у седам сати ујутро одлази Ђесар на шест дана у Будимпешту. Главна је сврха владарева одласка у Будимпешту, да прими тамо оне политичаре у аудијенцију, које хоће да саслуша о садашњој политичкој ситуацији. Мисли се, да ће криза до друге половине мјесеца маја свакако бити ријешена, јер се владар 1. маја свакако овамо враћа, да прими по сјету њемачкога цара.

Кошт министар-председник

Будимпешта. У политичким се круговима са великом сигурношћу тврди, да ће краљ, након престојећих аудијенција, нови састав кабинета повјерити министру трговине Кошуту. У том случају провела би независна странка изборну реформу на широј бази и попустила би у банковном питању, тако, да би се банковна привилегија продуљила до године 1917. Даве се говори, да ће се д-р Векекле потпуно са политичкога поља повући, и да само још при рјешењу ове кризе судјелује.

Министарство Унутрашњих Дјела — Одјељење Народне Привреде —

својим дописом бр. 632 од 21. марта пр. год. препоручује као добре Штрцалне за влопљење лоза, које потпуно сатинававају даје гаранцију за три године.

Ко жели исте набавити нека ми се пријави на вријеме. Поправљам све врсте штрцална и има на сталној ину све дјелове за исте и продаје их по умјереној цијени.

Петар Дрскић
механик

ОБЈАВА

Стављам до знања поштованој публици да од 1-ог маја ове год. прелазим у Подгорицу са радом, где ћу се бавити неко извјесно вријеме.

Д-р Ристо Кулеф
зубни лекар